

REPUBLICA MOLDOVA
CONSILIUL ORĂȘENESC NISPORENI
Alexandru cel Bun nr.55, 6401 Nisporeni, Republica Moldova
Email.primarianisporeni@gmail.com, tel.026423933

DECIZIE nr. 5/6

Din octombrie 2025

or. Nisporeni

***Cu privire la aprobarea bugetului
Orășului Nisporeni pentru anul 2026, în prima lectură***

În temeiul art. 14 (2) n) a Legii nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, art.50 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014 și art.20 alin.(3) al Legii nr.397/2003 privind finanțele publice locale, Circulara Ministerului Finanțelor nr. 06/2-07-30 din 25 august 2025 privind elaborarea și prezentarea proiectelor bugetelor locale pentru anul 2026 și estimărilor pentru anii 2027-2028, avizele pozitive ale comisiilor de specialitate, Consiliul orășenesc Nisporeni

DECIDE:

1. Se aprobă în prima lectură Bugetul local Nisporeni pentru anul 2026 la venituri în sumă de 52580,0 mii lei și la cheltuieli în sumă de 52580,0 mii lei, conform anexei 1, 2.
2. Controlul executării prezentei decizii se atribuie primarului or.Nisporeni dlui Negel Dan.

Au votat: pro ; contra-0; s-au abținut –0.

**Avizat :Secretara Consiliul
orășenesc Nisporeni**

Specialist principal

Cristina MOLDOVAN

Pavel DRAGAN

**Indicatorii generali si sursele de finantare ale bugetului oraşului
Nisporeni**

Denumirea	Cod Eco	Suma, mii lei
I. VENITURI, total	1	52580
inclusiv transferuri de la bugetul de stat		27533,50
II. CHELTUIELI, total	2+3	52580
inclusiv transferuri către bugetele UAT de nivelul întâi		27533,50
III. SOLD BUGETAR	1-(2+3)	0
IV. SURSELE DE FINANTARE, total	4+5+9	0
inclusiv conform clasificatiei economice (k3)		
Împrumuturi recreditate între bugetul de stat si bugetele locale	561	0
Sold mijloace băneşti la începutul perioadei	910	
Sold mijloace băneşti la sfîrşitul perioadei	930	

Primarul or Nisporeni

Negel Dan

Contabil sef

Eftode Margareta

Sinteza veniturilor bugetului primariei orasului Nisporeni pe anul 2026

	Denumirea	Cod Eco (k4)	Org2	Suma, mii lei
	Venituri total			52580
I.	Venituri formate pe teritoriul or.Nisporeni inclusiv:			25046,50
	Denumire	ECO	Instituția	Suma (mii lei)
1	Impozit pe venitul retinut din salariu	111110	03399	16800
2	Impozitul pe venitul persoanelor fizice spre plata/achitat	111121	03399	880
3	Impozitul pe venitul persoanelor fizice ce desfasoara activitati indepedente in domeniul comertului	111124	03399	200
4	Impozit pe venitul persoanelor fizice in domeniul transportului rutier de persoane in regim de taxi	111125	03399	140
5	Impozit pe venitul aferent operatiunilor de predare in posesie si/sau folosinta a proprietatii imobiliare	111130	03399	25

	Denumirea	Cod Eco (k4)	Org2	Suma, mii lei
6	Impozitul funciar al persoanelor juridice si fizice, inregistrate in calitate de intreprinzator	113161	03399	100
7	Impozitul funciar al persoanelor fizice-cetateni	113171	03399	320
8	Impozitul pe bunurile imobiliare ale persoanelor juridice	113210	03399	80
9	Impozitul pe bunurile imobiliare achitat de catre persoanele juridice si fizice inregistrate in calitate de intreprinzator din valoarea estimata (de p	113230	03399	400
10	Impozitul pe bunurile imobiliare achitat de catre persoanele fizice cetateni din valoarea estimata (de piata) a bunurilor imobiliare	113240	03399	900
11	Impozit privat incasat in bugetul local de nivelul I	113313	03399	10
12	Taxa de piata	114411	03399	150
13	Taxa pentru amenajarea teritoriului	114412	03399	300
14	Taxa pentru prestarea serviciilor de transport auto de calatori pe teritoriul municipiilor, ora?elor si satelor (comunelor)	114413	03399	100
15	Taxa de plasare (amplasare) a publicitatii (reclamei)	114414	03399	1
16	Taxa pentru dispozitivele publicitare	114415	03399	200
17	Taxa pentru parcare	114416	03399	2
18	Taxa pentru unitatile comerciale si/sau de prestari servicii	114418	03399	1600
19	Taxa pentru cazare	114421	03399	10
20	Taxa pentru salubritate	114426	03399	300
21	Taxa pentru patenta de intreprinzator	114522	03399	50
22	Taxa pentru apa	114611	03399	5
23	Arenda terenurilor cu destinatie agricola incasata in bugetul local de nivelul I	141522	03399	50
24	Arenda terenurilor cu alta destinatie decit cea agricola incasata in bugetul local de nivelul I	141533	03399	50
25	Plata pentru certificatele de urbanism si autorizaiile de construire sau desfiintare in bugetul local de nivelul 1	142215	03399	30
26	Plata pentru locatiunea bunurilor patrimoniului public incasata in bugetul local de nivelul I	142252	03399	150
27	Amenzi si sanctiuni contraventionale incasate in bugetul local de nivelul 1	143130	03399	1
28	Donatii voluntare pentru cheltuieli curente din surse interne pentru sustinerea bugetului local de nivelul 1	144113	03399	120
29	Donatii voluntare pentru cheltuieli capitale din surse interne pentru sustinerea bugetului local de nivelul 1	144213	03399	1
30	Donatii voluntare pentru cheltuieli capitale din surse externe pentru sustinerea bugetului local de nivelul I	144223	03399	1
	Alte venituri incasate in bugetele locale de nivelul 1	145142	03399	1
31	Impozitul unic perceput de la rezidentii parcurilor pentru tehnologia informatiei	145161	03399	2
32	Incasari de la prestarea serviciilor cu plata / gr2/80copii	142310	07101	269
33	Incasari de la prestarea serviciilor cu plata /gr3/181 copii	142310	07102	608
34	Incasari de la prestarea serviciilor cu plata / gr1/ 260 copii	142310	07103	874
35	Incasari de la prestarea serviciilor cu plata	142310	11123	50
36	Donatii voluntare pentru cheltuieli curente din surse interne pentru institutiile bugetare /tineret	144114	11123	1,5
37	Incasari de la prestarea serviciilor cu plata	142310	12621	250
38	Incasari de la prestarea serviciilor cu plata	142310	12683	10
39	Donatii voluntare pentru cheltuieli curente din surse interne pentru institutiile bugetare	144114	12683	5

	Denumirea	Cod Eco (k4)	Org2	Suma, mii lei
II.	Transferuri primite între bugetul de stat și bugetele locale de nivelul I , inclusiv:			27533,50
40	Transferuri curente primite cu destinație specială între bugetul de stat și bugetele locale de nivelul I pentru învățământul prescolar, primar, secund	191211	03399	20260,40
41	Alte transferuri curente primite cu destinație generală între bugetul de stat și bugetele locale de nivelul I	191239	03399	3294,30
42	Transferuri curente primite cu destinație generală între bugetul de stat și bugetele locale de nivelul I	191231	03399	3978,80

Primarul or Nisporeni

Negel Dan

Contabilul sef

Eftode Margareta

Nota informativa a proiectului bugetului „ Cu privire la aprobarea bugetului Orașului Nisporeni pentru anul 2026, în prima lectură,,

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Contabil sef

Eftode Margareta

Estimarea veniturilor și cheltuielilor Primăriei orașului Nisporeni pentru anul 2025 a fost efectuat reesind din:

- **Circulara MF Privind elaborarea și prezentarea proiectelor bugetelor locale pentru anul 2026 și estimărilor pentru anii 2027-2028**
- **Particularitățile privind elaborarea de către APL a proiectelor de buget pe anul 2026**
- **în temeiul prevederilor art.50 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014 și art.20 alin.(3) al Legii nr.397/2003 privind finanțele publice locale (cu modificările și completările ulterioare)**
- **prevederile legislației codului fiscal**
- **particularitățile specifice pentru anul 2026 (pe tipuri de impozite, taxe și alte încasări la buget) și modificările la legislația fiscală, ce rezultă din obiectivele politicii fiscale.**
- **estimările bazei fiscale pe fiecare tip de impozite, taxe și alte încasări la buget.**
- **Informația privind sumele calculate, stinse (achitate) și restante aferente clasificăției veniturilor bugetare CC10 CE pentru anii 2022-2023**
- **Planul executat la 31.08.2025**

La partea **de venituri** bugetul primăriei or.Nisporeni este estimat la suma de **52580,0 mii lei** Inclusiv

Evoluția principalelor indicatori de resurse a bugetului Primăriei orașului Nisporeni pe anii 2023-2026 se prezintă în următorul tabel:

(mii lei)

	Aprobat 2023	Precizat 2024	Aprobat 2025	Proiect 2026
Venituri generale	14 881,0	18 506,0	21044,2	22979,0
Venituri colectate	1 919,0	1 980,0	3180,7	2067,5
Venituri între bugetele nivel I		595,0		
TOTAL transferuri	22 938,4	26463,5	26463,10	27533,5

<i>inclusiv:</i>				
Transferuri cu destinație generală	4 797,0	5647,6	5653,20	7273,1
Transferuri cu destinație specială	18 141,4	19025,9	20809,9	20260,4
Transferuri primite între instituțiile bugetului de stat cu destinație specială		1790,0		
TOTAL venituri	39 738,4	48241,1	50688,0	52580,0

Repartizarea veniturilor pe programe de cheltuieli

Mii lei

Programul	Executat 2021	Executat 2022	Executat 2023	Executat 2024	Proiect 2026
Total	29046,39	37346,27	46618,57	51895,96	52580,0
<i>Exercitarea guvernării</i>	5338,78	5152,46	6689,91	7454,6	10172,0
<i>Actiuni cu caracter general</i>	-1045,73	-1087,07	-205,32	-153,79	300,0
<i>Protectia civila si apararea impotriva incendiilor</i>	106,59	19,37	61,5	40,66	
<i>Dezvoltarea sistemelor de evaluare și delimitare</i>					90,0
<i>Petrol și Gaze</i>			54,24		
<i>Dezvoltarea drumurilor</i>	2331,23	3878,17	1315,28	6026,02	3978,8
<i>Turism</i>			39,96	689,21	
<i>Dezvoltarea gospodăriei de locuințe și serviciilor comunale</i>	4688,63	4042,61	4066,32	6499,95	4730,0
<i>Aprovizionarea cu apă și canalizare</i>	560,12	2834,74	2553,81	1898,16	3275,3
<i>Iluminarea străzilor</i>	625,25	939,91	1532,14	1420,75	1250
<i>Dezvoltarea culturii</i>	1682,15	1936,48	6464,44	3336,55	3362,0
<i>Tineret</i>					170,5
<i>Sport</i>	114,36	141,9	241,91	351,46	400,0
<i>Educație timpurie</i>	12427,53	16969,96	20664,18	21454,09	22011,40
<i>Învățământ</i>				41,17	
<i>Protecție a familiei și copilului</i>	967,2	548,13	750	500	500,0
<i>Protecția socială a persoanelor în etate</i>	1087,78	1566,34	2065,51	2014,33	2340,0

<i>Protecție socială în cazuri excepționale</i>	114	283,27	324,69	322,8	
<i>Protecție socială a unor categorii de cetățeni</i>	48,5	120			

**Se înaintează spre consultare repartizarea
cheltuielilor în valoare totală de
52580,0 mii lei**

1.Exercitarea guvernării	
Scop	Asigurarea unei guvernări locale eficiente, transparente și participative, orientată spre satisfacerea nevoilor comunității din Nisporeni și creșterea încrederii cetățenilor în administrația publică locală..
Obiectiv	1.Consolidarea capacității instituționale a Primăriei Nisporeni prin perfecționarea cadrului organizatoric și administrativ. 2.Dezvoltarea și modernizarea procesului decizional prin aplicarea principiilor transparenței, digitalizării și consultării publice. 3.Îmbunătățirea managementului financiar și bugetar prin planificare multianuală, monitorizare și raportare conform legislației naționale. 4.Promovarea participării civice prin implicarea activă a cetățenilor, ONG-urilor și mediului de afaceri în definirea priorităților locale. 5.Asigurarea integrității și responsabilității în cadrul administrației publice locale prin respectarea normelor de etică și combaterea corupției.
Descriere	Programul „Exercitarea guvernării” reprezintă un set de acțiuni și măsuri implementate de Primăria Nisporeni pentru a îmbunătăți guvernarea locală, printr-o administrare eficientă a resurselor, o comunicare transparentă cu cetățenii și prin respectarea principiilor buneii guvernări. Acest program vizează: * consolidarea resurselor umane și profesionale ale administrației publice; * digitalizarea proceselor administrative și utilizarea sistemelor informatice (ex. SI „Planificare bugetară”, CEIB, e-Achiziții); * creșterea gradului de transparență în luarea deciziilor și gestionarea fondurilor publice; * promovarea egalității de șanse și a incluziunii sociale în procesele administrative; * consolidarea colaborării cu instituții publice, organizații neguvernamentale și sectorul privat pentru dezvoltarea comunității. * Prin implementarea acestui program, Primăria Nisporeni urmărește să creeze un cadru de guvernare locală eficient, participativ și orientat către rezultate durabile, în beneficiul întregii comunități.

					2026 Planificat (mii lei)
F3	P1P2	P3	Eco	Denumire cod eco	
Exercitarea Guvernării					10172
0111	0301	00005	211180	Remunerarea muncii angajatilor conform statelor	5621
0111	0301	00005	211310	Compensatie pentru alimentatie	380
0111	0301	00005	212100	Contributii de asigurari sociale de stat obligatorii	1740
0111	0301	00005	222110	Energie electrica	100
0111	0301	00005	222120	Gaze	150
0111	0301	00005	222190	Alte servicii comunale	10

0111	0301	00005	222210	Servicii informationale	50
0111	0301	00005	222220	Servicii de telecomunicatii	50
0111	0301	00005	222400	Servicii de transport	20
0111	0301	00005	222500	Servicii de reparatii curente	150
0111	0301	00005	222600	Formare profesionala	20
0111	0301	00005	222710	Deplasari de serviciu in interiorul tarii	10
0111	0301	00005	222720	Deplasari de serviciu peste hotare	60
0111	0301	00005	222910	Servicii editoriale	10
0111	0301	00005	222920	Servicii de protocol	20
0111	0301	00005	222940	Servicii de paza	10
0111	0301	00005	222999	Servicii neatribuite altor aliniate	150
0111	0301	00005	273711	Indemnizatii lunare pentru personalul din cadrul autoritatilor administratiei publice locale	827
0111	0301	00005	281120	Cotizatii in organizatiile din tara	21
0111	0301	00005	281361	Plati aferente documentelor executorii cu executare benevola	30
0111	0301	00005	281900	Cheltuieli curente neatribuite la alte categorii	138
0111	0301	00005	314110	Procurarea masinilor si utilajelor	50
0111	0301	00005	316110	Procurarea uneltelor si sculelor, inventarului de productie si gospodaresc	30
0111	0301	00005	331110	Procurarea combustibilului, carburantilor si lubrifiantilor	100
0111	0301	00005	332110	Procurarea pieselor de schimb	10
0111	0301	00005	336110	Procurarea materialelor de uz gospodaresc si rechizitelor de birou	120
0111	0301	00005	337110	Procurarea materialelor de constructie	30
0111	0301	00005	339110	Procurarea altor materiale	50
0111	0301	00005	338110	Procurarea accesoriilor de pat, imbracamintei, incaltamintei	0
0111	0301	00005	273500	Indemnizatii pentru incapacitatea temporara de munca achitate din mijloacele financiare ale angajatorului	15
0111	0301	00005	311120	Reparatii capitale ale cladirilor	200

2.Gestionarea Fondului de Rezervă al Primăriei Nisporeni

Scop	Asigurarea utilizării eficiente, transparente și legale a mijloacelor financiare alocate în Fondul de Rezervă al Primăriei Nisporeni, pentru acoperirea cheltuielilor neprevăzute, situațiilor excepționale și necesităților urgente ale comunității.
-------------	---

Obiectiv	1. Constituirea și menținerea Fondului de Rezervă la nivelul prevăzut de legislația națională și hotărârile Consiliului orașenesc Nisporeni. 2. Asigurarea unui mecanism transparent de utilizare a fondului, prin decizii aprobate și raportare publică. 3. Acoperirea cheltuielilor neprevăzute și urgente, care nu au putut fi planificate în bugetul anual (ex.: calamități naturale, situații de risc social, lucrări de urgență). 4. Sprijinirea populației în cazuri de necesitate socială (ajutoare materiale, intervenții medicale, cazuri excepționale). 5. Creșterea capacității de reacție a administrației publice locale la situații neprevăzute. 6. Asigurarea controlului și monitorizării cheltuielilor din fond, prin rapoarte trimestriale și anuale prezentate Consiliului orașenesc.
Descriere	Programul „Gestionarea Fondului de Rezervă al Primăriei Nisporeni” are rolul de a crea un mecanism financiar de intervenție rapidă pentru cheltuieli neprevăzute și urgente. Modalități de utilizare a Fondului de Rezervă: * acordarea de ajutoare financiare persoanelor și familiilor aflate în situații excepționale; intervenții pentru lichidarea consecințelor calamităților naturale (inundații, incendii, alunecări de teren); * reparații și lucrări urgente de infrastructură; * cheltuieli pentru prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență; * alte cheltuieli imprevizibile aprobate de Consiliul orașenesc, în limitele legii. Principii de gestionare: - legalitate (în conformitate cu Legea finanțelor publice locale și Legea bugetului de stat); - transparență (deciziile de utilizare publicate pe site-ul primăriei și în rapoartele anuale); - eficiență (alocarea sumelor strict pentru necesități urgente și bine justificate); - echitate (ajutoarele sociale acordate pe baza anchetelor și deciziilor oficiale). Rezultate urmărite: - dă a primăriei la situații de urgență; - creșterea gradului de încredere a cetățenilor în administrația locală; - utilizarea corectă și documentată a fondurilor publice; - reducerea reacției rapide impactului social și economic al situațiilor excepționale asupra comunității.

					2026 Planificat (mii lei)
F3	P1P2	P3	Eco	Denumire cod eco	
Fondul de rezervă					
0169	0802	00020	281900	Cheltuieli curente neatribuite la alte categorii	300

3.Dezvoltarea sistemelor de evaluare a terenurilor și bunurilor	
Scop	Crearea unui sistem modern, corect și transparent de evaluare a terenurilor și bunurilor imobile, care să asigure o administrare eficientă a patrimoniului public și privat și o bază fiscală echitabilă pentru comunitatea locală.
Obiectiv	1. Inventarierea și actualizarea bazei de date cadastrale privind terenurile și bunurile imobile din localitate. 2. Dezvoltarea și implementarea metodelor moderne de evaluare conform standardelor naționale și internaționale. 3. Asigurarea transparenței în procesul de evaluare prin digitalizarea informațiilor și accesul cetățenilor la date relevante. 4. Consolidarea capacităților instituționale ale primăriei și instruirea specialiștilor în domeniul evaluării imobiliare. 5. Creșterea veniturilor proprii ale bugetului local printr-o impozitare corectă bazată pe evaluări obiective și actualizate.

Descriere	Programul „Dezvoltarea sistemelor de evaluare a terenurilor și bunurilor” urmărește modernizarea procesului de gestionare și evaluare a patrimoniului local, prin utilizarea tehnologiilor digitale și a metodologiilor unitare. Acest program vizează: -efectuarea inventarierii generale a terenurilor, clădirilor și construcțiilor; -corectarea neconcordanțelor dintre evidența contabilă, registrul cadastral și realitatea din teren; -stabilirea unor valori de piață corecte, în baza cărora se aplică impozitele și taxele locale; -dezvoltarea unui sistem informatic integrat pentru monitorizarea bunurilor imobile și terenurilor; -sporirea responsabilității și încrederii cetățenilor în modul de administrare a patrimoniului public și privat. -Prin implementarea acestui program, Primăria Nisporeni va putea asigura o mai bună planificare bugetară, o bază fiscală stabilă și o administrare durabilă a resurselor patrimoniale.
------------------	---

					2026 Planificat (mii lei)
F3	P1P2	P3	Eco	Denumire cod eco	
Dezvoltarea sistemelor de evaluare a terenurilor și bunurilor					90
0411	6904	00166	222960	Servicii de evaluare a activelor	20
0411	6904	00166	222999	Servicii neatribuite altor aliniate	50
0411	6904	00166	282100	Cheltuieli capitale pentru lucrari topografogeodezice, de cartografie si cadastru	20

4. Dezvoltarea drumurilor	
Scop	Modernizarea și întreținerea rețelei rutiere din orașul Nisporeni, pentru a asigura condiții sigure și confortabile de circulație, a stimula dezvoltarea economică locală și a crește calitatea vieții locuitorilor.
Obiectiv	. Reabilitarea și modernizarea drumurilor existente prin lucrări de asfaltare, pavare și marcaje rutiere. 1.Extinderea și construcția de drumuri noi pentru cartierele și zonele în dezvoltare. 2.Întreținerea periodică a drumurilor și trotuarelor (plombări, reparații curente, dezăpezire). 3.Îmbunătățirea infrastructurii de mobilitate urbană (trotuare, piste pentru biciclete, acces pentru persoane cu dizabilități). 4.Asigurarea siguranței circulației rutiere și pietonale prin instalarea de indicatoare, semafoare și treceri pietonale moderne. 5.Atragerea investițiilor și parteneriatelor externe (fonduri guvernamentale, europene, proiecte transfrontaliere) pentru finanțarea lucrărilor de infrastructură rutieră

Descriere	Programul „Dezvoltarea drumurilor” urmărește modernizarea și extinderea rețelei de drumuri și trotuare din orașul Nisporeni. Prin reparații capitale, construcții noi și întreținere periodică, primăria își propune: - să asigure o infrastructură rutieră sigură pentru transportul public, privat și pietonal; - să îmbunătățească accesul către instituțiile publice, zonele economice și cartierele rezidențiale; - să reducă costurile de întreținere pe termen lung prin utilizarea de materiale moderne; - să crească atractivitatea urbană și potențialul investițional al orașului. Acțiuni prevăzute: - lucrări de reabilitare a străzilor principale și secundare; - asfaltarea drumurilor de acces în cartierele periferice; - modernizarea trotuarelor și crearea pistelor pentru bicicliști; - reparația podețelor și a sistemului de scurgere a apelor pluviale; - deszăpezirea și întreținerea sezonieră a drumurilor; - implementarea unui sistem de monitorizare a stării drumurilor. Rezultate urmărite: - reducerea timpului de deplasare în interiorul orașului; - creșterea siguranței rutiere pentru pietoni și vehicule; - creșterea gradului de accesibilitate în toate zonele orașului; - îmbunătățirea calității vieții locuitorilor și dezvoltarea mediului de afaceri local.

					2026 Planificat (mii lei)
F3	P1P2	P3	Eco	Denumire cod eco	
Dezvoltarea drumurilor					3978,8
0451	6402	00395	222500	Servicii de reparatii curente	500
0451	6402	00395	222999	Servicii neatribuite altor aliniate	350
0451	6402	00395	339110	Procurarea altor materiale	0
0451	6402	00395	337110	Procurarea materialelor de constructie	300
0451	6402	00395	312120	Reparatii capitale ale constructiilor speciale	2828,8

5.Dezvoltarea gospodăriei de locuințe și serviciilor comunale

Scop	Asigurarea unui mediu urban modern, curat și atractiv prin amenajarea, modernizarea și întreținerea spațiilor publice și a infrastructurii de utilitate comunitară, în vederea creșterii calității vieții locuitorilor și a imaginii orașului Nisporeni.
Obiectiv	1.Amenajarea spațiilor verzi și a zonelor de recreere (parcuri, scuaruri, locuri de joacă, terenuri sportive). 2.Asigurarea unui sistem eficient de salubritate și gestionare a deșeurilor. 3. Estetizarea orașului prin mobilier urban modern (bănci, coșuri de gunoi, panouri informative). 4.Implicarea comunității în activități de înfrumusețare și protecție a mediului urban.

Descriere	Prin acest program se vor realiza: - plantarea de arbori, arbuști și flori în zonele publice; - reabilitarea și extinderea spațiilor de recreere pentru copii, tineri și vârstnici; - amplasarea de mobilier urban modern și estetic; - implementarea proiectelor de colectare selectivă a deșeurilor; - implicarea cetățenilor și ONG-urilor în campanii de ecologizare și amenajare. Implementarea programului va contribui la: - creșterea atractivității orașului pentru locuitori și vizitatori; - dezvoltarea spiritului civic și a responsabilității comunitare; - protecția mediului și utilizarea durabilă a resurselor; - creșterea nivelului de confort și siguranță în spațiul urban.				
					2026 Planificat (mii lei)
F3	P1P2	P3	Eco	Denumire cod eco	
Dezvoltarea gospodăriei de locuințe și serviciilor comunale					4730
0620	7502	00333	222140	Apa si canalizare	20
0620	7502	00333	222210	Servicii informatinale	5
0620	7502	00333	222300	Servicii de locatiune	50
0620	7502	00333	222400	Servicii de transport	20
0620	7502	00333	222500	Servicii de reparatii curente	50
0620	7502	00333	222999	Servicii neatribuite altor aliniate	3200
0620	7502	00333	282100	Cheltuieli capitale pentru lucrari topografogeodezice, de cartografie si cadastru	100
0620	7502	00333	312120	Reparatii capitale ale constructiilor speciale	700
0620	7502	00333	314110	Procurarea masinilor si utilajelor	50
0620	7502	00333	316110	Procurarea uneltelor si sculelor, inventarului de productie si gospodaresc	15
0620	7502	00333	331110	Procurarea combustibilului, carburantilor si lubrifiantilor	50
0620	7502	00333	336110	Procurarea materialelor de uz gospodaresc si rechizitelor de birou	20
0620	7502	00333	337110	Procurarea materialelor de constructie	100
0620	7502	00333	339110	Procurarea altor materiale	100
0620	7502	00333	312110	Procurarea constructiilor speciale	250

6. Aprovizionarea cu apă și canalizare	
Scop	Asigurarea accesului populației și agenților economici la servicii moderne și sigure de alimentare cu apă potabilă și canalizare, în vederea îmbunătățirii calității vieții, protecției mediului și dezvoltării durabile a orașului Nisporeni.
Obiectiv	1.Extinderea și modernizarea rețelelor de alimentare cu apă pentru a acoperi integral teritoriul orașului. 2.Construcția și reabilitarea rețelelor de canalizare și a stațiilor de epurare. 3. Asigurarea calității apei potabile conform standardelor naționale și europene. 4.Creșterea eficienței energetice și reducerea pierderilor de apă prin tehnologii moderne. 5.Dezvoltarea unui sistem de management durabil al apei pentru protejarea resurselor naturale. 6.Îmbunătățirea serviciilor publice prin digitalizare, monitorizare și reacție rapidă la avarii.

Descriere	Programul „Aprovizionarea cu apă și canalizare” are ca obiectiv principal dezvoltarea infrastructurii edilitare de bază, astfel încât toți locuitorii orașului Nisporeni să beneficieze de acces la apă potabilă și servicii de canalizare sigure. Acțiunile prevăzute includ: - construcția de noi rețele de apă și canalizare în cartierele neacoperite; - reabilitarea conductelor și reducerea pierderilor din sistem; - modernizarea stației de pompare și a stației de epurare; - instalarea contoarelor inteligente pentru monitorizarea consumului; - asigurarea tratării și purificării apei la standarde europene; - atragerea de fonduri externe (programe guvernamentale, fonduri UE, parteneriate public-private). Prin implementarea acestui program se urmărește: - creșterea nivelului de sănătate și confort al populației; - reducerea poluării mediului prin epurarea apelor reziduale; - sporirea atractivității orașului pentru investiții și turism; - consolidarea capacităților instituționale de gestionare a serviciilor publice.
-----------	--

F3	P1P2	P3	Eco	Denumire cod eco	2026 Planificat (mii lei)
Aprovizionarea cu apă și canalizare					3275,3
0630	7503	00431	313120	Reparatii capitale ale instalatiilor de transmisie	1200
0630	7503	00431	312120	Reparatii capitale ale constructiilor speciale	2000
0630	7503	00431	222999	Servicii neatribuite altor aliniate	75,3

7. Iluminare stradală	
Scop	Asigurarea unui sistem modern, eficient și ecologic de iluminat stradal care să contribuie la creșterea siguranței publice, îmbunătățirea confortului cetățenilor și dezvoltarea estetică a orașului Nisporeni.
Obiectiv	1.Extinderea rețelei de iluminat public în zonele urbane și suburbane neacoperite. 2.Modernizarea infrastructurii existente prin înlocuirea corpurilor de iluminat vechi cu sisteme LED eficiente energetic. 3.Creșterea gradului de siguranță publică prin iluminarea intersecțiilor, trecerilor de pietoni și zonelor cu risc. 4.Reducerea consumului de energie și a costurilor bugetare prin soluții moderne și surse de energie regenerabilă (panouri solare). 5.Implementarea unui sistem de monitorizare și mentenanță preventivă pentru funcționarea optimă a rețelei. 6.Îmbunătățirea aspectului urbanistic și estetic prin iluminat arhitectural și decorativ în zonele centrale și de agrement.

Descriere	Programul „Iluminare stradală” are ca scop dezvoltarea unei infrastructuri edilitare moderne, prin care să fie garantat accesul cetățenilor la un iluminat public sigur și prietenos cu mediul. Acțiunile prevăzute includ: - inventarierea și extinderea rețelei de iluminat în toate cartierele orașului; - înlocuirea treptată a corpurilor de iluminat tradiționale cu lămpi LED economice; - dotarea zonelor cu trafic intens cu iluminat suplimentar; - implementarea tehnologiilor „smart city” pentru reglarea automată a intensității luminii; - utilizarea surselor regenerabile pentru reducerea amprente ecologice; - atragerea fondurilor externe și colaborarea cu parteneri în domeniul eficienței energetice. Rezultatele urmărite sunt: - creșterea nivelului de securitate urbană; - reducerea cu până la 40–60% a consumului de energie; - diminuarea cheltuielilor publice pentru electricitate și mentenanță; - creșterea atractivității și confortului urban pentru locuitori și vizitatori.
------------------	---

					2026
F3	P1P2	P3	Eco	Denumire cod eco	Planificat
Iluminarea stradală					1250
0640	7505	00335	222110	Energie electrica	700
0640	7505	00335	222500	Servicii de reparatii curente	150
0640	7505	00335	313110	Procurarea instalatiilor de transmisie	100
0640	7505	00335	313120	Reparatii capitale ale instalatiilor de transmisie	250
0640	7505	00335	337110	Procurarea materialelor de constructie	50

8.Sport	
Scop	Promovarea unui stil de viață sănătos și activ prin dezvoltarea infrastructurii sportive, susținerea activităților și competițiilor sportive, implicarea copiilor, tinerilor și adulților în sportul de masă și performanță, în vederea creșterii calității vieții și a coeziunii sociale în orașul Nisporeni. Promovarea unui acces egal și incluziv la activitățile sportive pentru fete și băieți, femei și bărbați, prin dezvoltarea infrastructurii, organizarea de competiții și susținerea programelor de educație fizică, cu respectarea principiului egalității de gen.
Obiectiv	1.Asigurarea accesului egal la infrastructura sportivă pentru toate categoriile de gen și vârstă. 2.Organizarea de competiții sportive dedicate și mixte (fotbal feminin, volei masculin/feminin, competiții mixte la tenis de masă, atletism). 3.Creșterea participării fetelor și femeilor la sport prin campanii de sensibilizare și programe dedicate. 4.Sprijinirea antrenorilor și cluburilor sportive în dezvoltarea grupelor separate pe gen, acolo unde este necesar. 5.Promovarea sportului de masă cu participare egală la evenimente comunitare. 6.Susținerea sportivilor de performanță, indiferent de gen, prin finanțări echitabile și recunoaștere publică.

Descriere	Programul „Sport în funcție de gen” își propune să corecteze dezechilibrele existente în participarea la activitățile sportive și să creeze oportunități egale pentru femei și bărbați. Acțiuni prevăzute: - organizarea de competiții sportive dedicate genului feminin și masculin, dar și competiții mixte pentru incluziune; - dotarea școlii sportive și a cluburilor locale cu echipamente adaptate atât pentru fete, cât și pentru băieți; - desfășurarea de campanii de promovare a sportului feminin, pentru a atrage mai multe fete în activitățile sportive; - crearea de grupe separate și mixte în cadrul secțiilor sportive din Nisporeni (fotbal, volei, dans sportiv, lupte); - oferirea de premii și burse egale pentru performanțele sportive, fără discriminare de gen; - implicarea femeilor în roluri de antrenori și arbitri, pentru consolidarea reprezentării de gen în sport. Implementarea programului va contribui la: - creșterea numărului de fete și femei participante la sport; - promovarea valorilor de egalitate și fair-play în comunitate; - îmbunătățirea sănătății și a calității vieții prin activitate fizică accesibilă tuturor; - consolidarea imaginii orașului Nisporeni ca promotor al sportului incluziv.
------------------	---

					2026 Planificat (mii lei)
F3	P1P2	P3	Eco	Denumire cod eco	
Sport					400
0812	8602	00230	222999	Servicii neatribuite altor aliniate	150
0812	8602	00230	339110	Procurarea altor materiale	50
0812	8602	00230	281900	Cheltuieli curente neatribuite la alte categorii	200

9.Tineret

Scop	Promovarea unui stil de viață sănătos și activ prin dezvoltarea infrastructurii sportive, susținerea activităților și competițiilor sportive, implicarea copiilor, tinerilor și adulților în sportul de masă și performanță, în vederea creșterii calității vieții și a coeziunii sociale în orașul Nisporeni. Promovarea unui acces egal și incluziv la activitățile sportive pentru fete și băieți, femei și bărbați, prin dezvoltarea infrastructurii, organizarea de competiții și susținerea programelor de educație fizică, cu respectarea principiului egalității de gen.
Obiectiv	1.Promovarea participării echitabile a tinerelor și tinerilor în procesele decizionale locale și activitățile civice. 2.Dezvoltarea competențelor profesionale și antreprenoriale cu accent pe implicarea tinerelor în domenii subreprezentate (IT, management, inițiative de afaceri). 3.Asigurarea accesului egal la educație nonformală (atelieri, traininguri, mobilități naționale și internaționale). 4.Sprijinirea inițiativelor culturale și sportive cu participare echilibrată între fete și băieți. 5.Crearea unor mecanisme de sprijin pentru tinerele din medii vulnerabile (inclusiv mame tinere, tinere șomere). 6.Promovarea leadershipului feminin prin implicarea tinerelor în consilii consultative, ONG-uri și proiecte locale.

Descriere	Programul „Tineret în funcție de gen” pune accent pe oportunități egale și acces echitabil la resurse, formare și implicare comunitară. Acțiuni prevăzute: - organizarea de programe de instruire separate și mixte (leadership feminin, IT pentru fete, antreprenariat pentru tineri); - susținerea unui Centru de Tineret cu activități adaptate intereselor ambelor genuri; - organizarea de concursuri culturale și sportive cu participare mixtă și categorii separate acolo unde este nevoie; - lansarea unor micro-granturi pentru inițiativele tinerilor, cu cote minime de participare pentru tinere; - implicarea tinerelor și tinerilor în campanii de voluntariat (ecologizare, activități sociale, proiecte comunitare); - promovarea unei imagini echilibrate a rolului de gen în viața socială, culturală și economică a comunității. Rezultate așteptate: - creșterea participării fetelor și băieților la activitățile comunitare în mod echilibrat; - diversificarea oportunităților pentru tinere în domenii în care sunt mai puțin reprezentate; - reducerea barierelor de gen în accesul la programe de tineret; - consolidarea rolului tinerilor, indiferent de gen, ca actori principali ai dezvoltării locale.
------------------	---

					2026 Planificat
F3	P1P2	P3	Eco	Denumire cod eco	
Tineret					170,5
0813	8603	00239	222920	Servicii de protocol	70
0813	8603	00239	222999	Servicii neatribuite altor aliniate	50,5
0813	8603	00239	339110	Procurarea altor materiale	50

10.Cultură

Scop	Asigurarea dezvoltării culturale echitabile a orașului Nisporeni prin promovarea tradițiilor, a valorilor moderne și prin participarea egală a femeilor și bărbaților, fetelor și băieților la viața culturală și artistică.
Obiectiv	1.Crearea de oportunități egale pentru femei și bărbați în participarea la evenimentele culturale organizate de Casa Națională Nisporeni și Biblioteca pentru copii. 2. Promovarea talentului și a expresiei artistice fără stereotipuri de gen, prin susținerea atât a artiștilor și scriitorilor femei, cât și a celor bărbați. 3. Dezvoltarea programelor educaționale și culturale care încurajează participarea egală a fetelor și băieților la cluburi de lectură, cercuri artistice și competiții culturale. 4. Integrarea dimensiunii de gen în promovarea patrimoniului cultural, prin evidențierea contribuțiilor atât ale femeilor, cât și ale bărbaților din comunitate la păstrarea tradițiilor locale. 5. Sensibilizarea comunității asupra egalității de gen prin campanii culturale, expoziții și activități tematice desfășurate în instituțiile culturale din oraș.
Descriere	Programul „Dezvoltarea culturii” urmărește să facă din Casa Națională Nisporeni și Biblioteca pentru copii spații incluzive, deschise și echitabile pentru toți membrii comunității, indiferent de gen. Activitățile vor fi concepute astfel încât: - să ofere șanse egale de participare și afirmare pentru femei și bărbați, - să stimuleze talentele copiilor și tinerilor, fete și băieți, prin cluburi de lectură, spectacole și ateliere, - să contribuie la eliminarea stereotipurilor de gen în cultură și artă, - să reflecte echilibrat rolul femeilor și bărbaților în istoria și patrimoniul cultural local. Astfel, cultura va deveni un vector al incluziunii și egalității de șanse, consolidând identitatea locală și coeziunea socială a orașului Nisporeni.

					2026 Planificat (mii lei)
F3	P1P2	P3	Eco	Denumire cod eco	

Dezvoltarea culturii					3362
0820-Biblioteca	8502	00231	211180	Remunerarea muncii angajatilor conform statelor	727
0820	8502	00231	212100	Contributii de asigurari sociale de stat obligatorii	210
0820	8502	00231	222110	Energie electrica	5
0820	8502	00231	222120	Gaze	10
0820	8502	00231	222210	Servicii informatinale	6
0820	8502	00231	222220	Servicii de telecomunicatii	2
0820	8502	00231	222980	Servicii postale si curierat	5
0820	8502	00231	222999	Servicii neatribuite altor aliniate	5
0820	8502	00231	273500	Indemnizatii pentru incapacitatea temporara de munca achitate din mijloacele financiare ale angajatorului	10
0820	8502	00231	336110	Procurarea materialelor de uz gospodaresc si rechizitelor de birou	5
0820	8502	00231	339110	Procurarea altor materiale	5
0820-Casa Națională	8502	00224	222999	Servicii neatribuite altor aliniate	380
0820-Casa Națională	8502	00234	211180	Remunerarea muncii angajatilor conform statelor	1273
0820	8502	00234	212100	Contributii de asigurari sociale de stat obligatorii	370
0820	8502	00234	222110	Energie electrica	30
0820	8502	00234	222120	Gaze	110
0820	8502	00234	222140	Apa si canalizare	10
0820	8502	00234	222190	Alte servicii comunale	15
0820	8502	00234	222210	Servicii informatinale	15
0820	8502	00234	222220	Servicii de telecomunicatii	2
0820	8502	00234	222400	Servicii de transport	30
0820	8502	00234	273500	Indemnizatii pentru incapacitatea temporara de munca achitate din mijloacele financiare ale angajatorului	7
0820	8502	00234	336110	Procurarea materialelor de uz gospodaresc si rechizitelor de birou	55
0820	8502	00234	337110	Procurarea materialelor de constructie	55
0820	8510	00234	339110	Procurarea altor materiale	20

11. Edducație timpurie

Scop

Asigurarea accesului echitabil la servicii de educație timpurie de calitate pentru toți copiii din orașul Nisporeni, prin modernizarea infrastructurii celor 3 instituții de învățământ preșcolar, consolidarea resurselor umane și implementarea unor programe educaționale adaptate nevoilor copiilor și comunității.

Obiectiv	1.Modernizarea și dotarea infrastructurii celor 3 instituții de educație timpurie (reparații, mobilier, echipamente didactice, terenuri de joacă). 2.Creșterea accesului copiilor la educație preșcolară, inclusiv pentru copiii din familii vulnerabile sau cu nevoi speciale. 3.Perfecționarea cadrelor didactice și auxiliare prin programe de formare continuă, schimburi de experiență și instruire. 4.Dezvoltarea și implementarea programelor educaționale moderne, bazate pe joc, creativitate și incluziune. 5.Asigurarea unei alimentații sănătoase și echilibrate în grădinițe, conform normelor aprobate. 6.Promovarea parteneriatului cu părinții și comunitatea, prin implicarea acestora în activități educaționale și culturale. 7.Implementarea principiilor de egalitate de șanse și de gen în toate activitățile educative. 8.Asigurarea accesului egal la servicii de educație timpurie pentru fete și băieți, inclusiv pentru copii din grupuri vulnerabile. 9.Integrarea principiilor de egalitate de gen în curriculumul educațional și activitățile zilnice ale copiilor. Programul „Educație timpurie” are rolul de a consolida rețeaua celor 3 instituții de educație timpurie din subordinea Primăriei Nisporeni, pentru a răspunde nevoilor copiilor cu vârste între 2 și 7 ani. Acțiuni principale: - renovarea sălilor de grupă, a bucătăriilor și spațiilor auxiliare; - dotarea instituțiilor cu mobilier modern, jucării educative, materiale didactice și tehnologie interactivă; - amenajarea terenurilor exterioare cu locuri de joacă sigure și atractive; - organizarea de cursuri de formare pentru educatori și personal auxiliar; - dezvoltarea unor programe educaționale incluzive, care să integreze copii cu CES și să promoveze diversitatea; - monitorizarea respectării normelor de nutriție și sănătate pentru copii; - organizarea de evenimente comunitare și zile deschise pentru părinți și parteneri.
Descriere	Rezultatele urmărite: -creșterea gradului de cuprindere a copiilor în instituțiile preșcolare; -îmbunătățirea calității procesului educațional; -sporirea siguranței și atractivității mediului educațional; -consolidarea rolului părinților și comunității în educația copiilor; -reducerea disparităților între copii din diferite medii sociale.

					2026 Planificat (mii lei)
F3	P1P2	P3	Eco	Denumire cod eco	
Educație timpurie					22011,4
0911	8802	00199	211180	Remunerarea muncii angajatilor conform statelor	11037,8
0911	8802	00199	212100	Contributii de asigurari sociale de stat obligatorii	3199
0911	8802	00199	222110	Energie electrica	440
0911	8802	00199	222120	Gaze	750
0911	8802	00199	222140	Apa si canalizare	260
0911	8802	00199	222190	Alte servicii comunale	43
0911	8802	00199	222210	Servicii informationale	18
0911	8802	00199	222220	Servicii de telecomunicatii	6
0911	8802	00199	222600	Formare profesionala	25
0911	8802	00199	222999	Servicii neatribuite altor aliniate	60
0911	8802	00199	273500	Indemnizatii pentru incapacitatea	57

				temporara de munca achitate din mijloacele financiare ale angajatorului	
0911	8802	00199	314110	Procurarea masinilor si utilajelor	34
0911	8802	00199	316110	Procurarea uneltelor si sculelor, inventarului de productie si gospodaresc	55
0911	8802	00199	336110	Procurarea materialelor de uz gospodaresc si rechizitelor de birou	170
0911	8802	00199	337110	Procurarea materialelor de constructie	107,1
0911	8802	00199	339110	Procurarea altor materiale	150
0911	8802	00448	211180	Remunerarea muncii angajatilor conform statelor	687
0911	8802	00448	212100	Contributii de asigurari sociale de stat obligatorii	198
0911	8802	00448	333110	Procurarea produselor alimentare	3539
0911	8802	00492	272500	Compensatii	252
0911	8802	00199	335110	Procurarea materialelor pentru scopuri didactice, stiintifice si alte scopuri	20
0911	8802	00199	334110	Procurarea medicamentelor si materialelor sanitare	20
0911	8802	00199	311120	Reparatii capitale ale cladirilor	486,4
0911	8802	00448	337110	Procurarea materialelor de constructie	100
0911	8802	00199	338110	Procurarea accesoriilor de pat, imbracamintei, incaltamintei	47,1
0911	8802	00199	312120	Reparatii capitale ale constructiilor speciale	200
0911	8802	00199	222400	Servicii de transport	10
0911	8802	00199	222500	Servicii de reparatii curente	25
0911	8802	00199	331110	Procurarea combustibilului, carburantilor si lubrifiantilor	15

12. Protecție social a persoanelor în etate

Scop	Îmbunătățirea calității vieții persoanelor în etate din orașul Nisporeni, prin servicii sociale, medicale și comunitare oferite de Centrul „Încredere”, care să le asigure sprijin, siguranță, autonomie și integrare socială.
Obiectiv	1. Asigurarea accesului la servicii sociale și de îngrijire (rezidențiale și la domiciliu) pentru persoanele vârstnice vulnerabile. 2. Dezvoltarea serviciilor de reabilitare și recuperare (kinetoterapie, terapie ocupațională, suport medical de bază). 3. Prevenirea izolării sociale prin activități culturale, de socializare și integrare comunitară. 4. Îmbunătățirea infrastructurii și dotărilor Centrului „Încredere” pentru a răspunde standardelor moderne de îngrijire. 5. Promovarea solidarității între generații prin implicarea voluntarilor și tinerilor în activități de sprijin pentru vârstnici. 6. Atragerea de resurse externe și parteneriate pentru diversificarea și extinderea serviciilor sociale. 7. Asigurarea accesului egal la servicii sociale și de îngrijire pentru femeile și bărbații în etate, indiferent de statutul social, starea civilă sau nivelul de venit. 8. Adaptarea serviciilor de sănătate și îngrijire la nevoile specifice de gen (ex.: femeile vârstnice au o speranță de viață mai mare, dar și incidență crescută a bolilor cronice; bărbații pot fi mai expuși la izolare și lipsa suportului familial). 9. Promovarea participării echilibrate a femeilor și bărbaților la activitățile culturale, recreative și de socializare organizate de Centru.

Descriere	Centrul „Încredere” din Nisporeni este o instituție acreditată, cu o capacitate de 30 de locuri (14 rezidenți permanenți) și personal specializat. Beneficiarii sunt persoane vârstnice singuratice, invalizi cu mobilitate redusă, veterani și persoane social-vulnerabile. Centrul oferă: - îngrijire rezidențială și servicii la domiciliu; - suport medical de bază, consiliere psihologică și terapie ocupațională; - alimentație și cazare în condiții decente; - activități culturale, de socializare și programe comunitare; - servicii speciale prin „Spațiul Comunitar Sigur” (kinetoterapie, fitness, yoga, masaj); - implicare în proiecte de modernizare (dotări cu panouri fotovoltaice, amenajare curte etc.). - Implementarea programului va conduce la: - reducerea gradului de vulnerabilitate și izolare socială a persoanelor în etate; - creșterea gradului de autonomie și incluziune socială; - asigurarea unui sistem local eficient și demn de protecție socială pentru vârstnici.
-----------	--

					2026 Planificat (mii lei)
F3	P1P2	P3	Eco	Denumire cod eco	
Protecție socială a persoanelor în etate					2340
1020	9004	00347	211180	Remunerarea muncii angajatilor conform statelor	1378
1020	9004	00347	212100	Contributii de asigurari sociale de stat obligatorii	400
1020	9004	00347	222110	Energie electrica	20
1020	9004	00347	222120	Gaze	100
1020	9004	00347	222140	Apa si canalizare	20
1020	9004	00347	222190	Alte servicii comunale	2
1020	9004	00347	222210	Servicii informationale	4
1020	9004	00347	222220	Servicii de telecomunicatii	1
1020	9004	00347	222999	Servicii neatribuite altor aliniate	20
1020	9004	00347	273500	Indemnizatii pentru incapacitatea temporara de munca achitate din mijloacele financiare ale angajatorului	5
1020	9004	00347	314110	Procurarea masinilor si utilajelor	20
1020	9004	00347	333110	Procurarea produselor alimentare	250
1020	9004	00347	334110	Procurarea medicamentelor si materialelor sanitare	10
1020	9004	00347	336110	Procurarea materialelor de uz gospodaresc si rechizitelor de birou	40
1020	9004	00347	337110	Procurarea materialelor de constructie	40
1020	9004	00347	338110	Procurarea accesoriilor de pat, imbracamintei, incaltamintei	20
1020	9004	00347	339110	Procurarea altor materiale	10

13. Protecția familiei și a copiilor

Scop	Asigurarea protecției sociale, educaționale și psihologice a copiilor și familiilor aflate în situații de risc din orașul Nisporeni, prin servicii specializate oferite de Centrul „Concordia”, în vederea prevenirii separării copilului de familie, incluziunii sociale și dezvoltării armonioase.
------	--

Obiectiv	1. Identificarea și sprijinirea copiilor și familiilor vulnerabile prin servicii de asistență socială și consiliere. 2. Prevenirea separării copilului de familie prin intervenții timpurii și suport socio-economic. 3. Asigurarea accesului copiilor la servicii educaționale și recreative prin programe extracurriculare și after-school. 4. Oferirea de suport psihologic și consiliere pentru copii și părinți în situații de criză. 5. Promovarea egalității de șanse și integrarea copiilor din grupuri marginalizate sau cu dizabilități. 6. Consolidarea parteneriatelor cu instituțiile locale (școli, grădinițe, asistență socială, poliție comunitară) pentru protecția copilului. 7. Sensibilizarea comunității privind responsabilitatea față de familie și copil prin campanii de informare și voluntariat.
Descriere	Programul „Protecția familiei și a copiilor” este implementat în orașul Nisporeni prin Centrul „Concordia”, care activează ca furnizor de servicii sociale și educaționale pentru copiii și familiile aflate în dificultate. Tipuri de servicii oferite: - suport material (alimente, îmbrăcăminte, rechizite școlare) pentru familii cu venituri reduse; - activități educaționale și recreative pentru copii (cluburi, ateliere, programe extracurriculare); - consiliere psihologică pentru copii și părinți; - servicii de asistență socială și orientare profesională pentru părinți; - implicarea voluntarilor și tinerilor în activități cu copiii; - integrarea copiilor în sistemul educațional și prevenirea abandonului școlar; - programe pentru dezvoltarea deprinderilor de viață independentă la adolescenți. Rezultate urmărite: - reducerea numărului de copii separați de familie; - creșterea accesului copiilor vulnerabili la educație și activități culturale; - îmbunătățirea situației sociale și emoționale a familiilor beneficiare; - consolidarea rolului comunității în protecția familiei și copilului; - dezvoltarea unei rețele locale eficiente de servicii sociale pentru copii și familie.

F3	P1P2	P3	Eco	Denumire cod eco	2026
					Planificat (mii lei)
Protecție a familiei și a copilului					500
1040	9006	00282	222999	Servicii neatribuite altor aliniate	500

În cazul propunerilor de majorare de taxe și impozite pentru anul 2026 se propune majorări ale veniturilor și constatarea destinațiilor de cheltuieli prioritare.

Ex. Eftode Margareta Contabil sef

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

*la proiectul de Decizie ” Cu privire la aprobarea bugetului Primariei
Nisporeni in I lectura pentru anul 2026”*

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Autorul proiectului deciziei **7/4,, Cu privire la aprobarea bugetului**

Orașului Nisporeni pentru anul 2026, în prima lectură,, în baza Legii nr.100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

Autor al proiectului de act normativ este __ Eftode Margareta - contabilul sef al Primariei or.Nisporeni __. Categoria actului normativ propus este Decizie de consiliul local, ceea ce corespunde art.112 din Constituție, art.18 din Legea cu privire la actele normative nr.100 din 22.12.2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Potrivit art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional „etapele asigurării

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului I transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt: a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei; b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia; c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate; d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii; e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate.". Totodată, art.10 din Legea nr.239/2008 stabilește expres că „(1) Autoritatea publică asigură accesul la proiectele de decizii și la materialele aferente acestora prin publicarea obligatorie a lor pe pagina web oficială a autorității publice, prin asigurarea accesului la sediul autorității, precum și prin expediere prin poștă sau prin alte mijloace disponibile, la solicitarea persoanei interesate. (2)

Proiectul de decizie și materialele aferente acestuia se plasează pe panoul informativ a autorității publice cel puțin pentru perioada recepționării și examinării recomandărilor." În vederea respectării rigorilor privind transparența decizională, autorul proiectului a anunțat despre inițierea elaborării deciziei prin intermediul plasării pe panoul informative. De asemenea, anunțul privind organizarea consultărilor publice, textul proiectului și nota informativă la acesta se regăsesc plasate pe panou, cu respectarea cerințelor de conținut, inclusiv cu respectarea termenului limită de 10 zile lucrătoare pentru prezentarea propunerilor. În urma analizei proiectului prenotat, constatăm că promovarea acestuia se realizează cu respectarea rigorilor impuse de Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului 2

Potrivit notei informative: „Scopul principal al proiectului este __informarea si aducerea la cunostinta Consiliului Orasenesc si a populatiei or.Nisporeni a proiectului de buget pentru or.Nisporeni pentru anul 2019. Analizând proiectul, constatăm că scopul declarat de autor în nota informativă corespunde prevederilor acestuia.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Textul proiectului, prevede aprobarea _ informatiei prezentate privind *aprobarea bugetului Primariei Nisporeni pentru anul 2024_.*

Așadar, constatăm că promovarea proiectului se realizează cu respectarea interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.21 din Legea nr.100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative: Proiectul unui act normativ se elaborează în câteva etape consecutive, după cum urmează:

a) desemnarea persoanei responsabile sau, după caz, formarea grupului de lucru care va elabora proiectul, precum și asigurarea suportului tehnic, organizatoric și financiar al procesului de elaborare;

b) determinarea categoriei, conceptului și stabilirea structurii actului normativ;

c) elaborarea versiunii inițiale a proiectului și întocmirea notei informative;

d) întocmirea tabelului de concordanță, în cazul în care prin proiectul actului normativ se urmărește armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;

e) consultarea publică, avizarea proiectului actului normativ de către autoritățile a căror competență are tangență directă sau indirectă cu obiectul de reglementare a proiectului actului normativ, efectuarea expertizelor, inclusiv expertiza anticorupție, expertiza juridică și, după caz, expertiza de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene și expertiza grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător;

f) întocmirea sintezei obiecțiilor și propunerilor autorităților publice și, după caz, a sintezei recomandărilor reprezentanților societății civile;

g) elaborarea versiunii finale a proiectului de act normativ.

(2) Procedura și termenele privind elaborarea, avizarea, efectuarea expertizelor și definitivarea proiectelor actelor normative, care sînt prezentate spre examinare Guvernului, sînt stabilite de către Guvern.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”.

Potrivit notei informative: „Implementarea prevederilor din proiectul de buget echilibrează partea de venituri cu partea de cheltuieli .”

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative „textul proiectului de act normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...] (2) Se expune în limbă simplă, clară și concisă; [...] (3) Se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire; [...] (4) Se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...] (5) Termenii de specialitate pot fi utilizați numai dacă sunt consacrați în domeniul de activitate la care se referă reglementarea; [...] (6) În limbajul normativ aceleași noțiuni se exprimă numai prin aceiași termeni.” (7) Dacă o noțiune sau un termen nu este consacrat sau poate avea înțelesuri diferite, semnificația acestuia în context se stabilește prin actul normativ ce le instituie; [...]”. Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

Textul proiectului nu conține conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare. Cu toate acestea, în partea ce ține de forma angajamentului mandatarului față de client a fost identificat un conflict intern de norme, fapt care va duce la aplicarea discreționară a prevederilor respective. Pentru detalii a se vedea pct.1 de la compartimentul III al prezentului Raport de expertiză anticorupție.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului reglementează activitatea mandatarilor autorizați în domeniul proprietății intelectuale și stabilește anumite reguli de conduită profesională, înglobate în Codul de etică și conduită al mandatarilor autorizați în proprietatea intelectuală.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului.

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul deciziei ” *Cu privire la aprobarea bugetului Primariei Nisporeni in I lectura pentru anul 2026*”, potrivit autorului, are drept scop „informarea si aducerea la cunostinta a proiectului de buget pentru or.Nisporeni pentru anul 2026__”. În nota informativă se menționează la fel că care sunt veniturile si sursele lor de acumulare pentru anul 2026; repartizarea surselor financiare conform cheltuielilor necesare pentru intretinerea institutiilor pe anul 2026_”. Proiectul este unul în interes public,. Recomandăm autorului examinarea minuțioasă a normelor prin prisma impactului acestora la implementare cu eliminarea caracterului coruptibil al acestora.

Ex. Eftode Margareta Contabil sef